

Czy dobra komunikacja interpersonalna może wpłynąć pozytywnie na klimat?

krótki opis scenariusza

Młodzi ludzie coraz częściej mają trudności w komunikowaniu się. Nie dotyczy to jedynie komunikacji mówionej i pisanej, ale także niewerbalnej i sposobu jej interpretacji. Analiza filmu o zmianie klimatu pozwoli określić, jakie elementy komunikacji interpersonalnej najbardziej oddziałują na odbiorców i odbiorczynie oraz czego unikać, mówiąc o tak istotnej kwestii, jak zmiana klimatu.

pytanie kluczowe

W jaki sposób język ciała wpływa na to, ile usłyszymy i zrozumiemy?

cele lekcji (w języku ucznia i uczennicy)

- wyjaśnisz, na czym polega dobra komunikacja interpersonalna
- wymienisz co najmniej cztery elementy komunikacji niewerbalnej
- zastosujesz w praktyce zasady dobrej komunikacji, mówiąc o zmianach klimatu

związek z podstawą programową

- IV.4, IV.7

metody

- praca z filmem

formy pracy

- praca indywidualna
- praca w parach
- praca w grupach

autor

Michał Szczepanik

przedmiot

edukacja dla bezpieczeństwa

czas trwania

45 minut

poziom nauczania i klasa

szkoła podstawowa: klasa VIII

zagadnienia edukacji globalnej

- zmiana klimatu
- zrównoważony rozwój
- produkcja, konsumpcja i odpady

środki dydaktyczne i materiały

- karteczki z czterema emocjami
- film *Ty też możesz działać na rzecz klimatu*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, <https://bit.ly/TyTeżMożesz> (5:32)

Przebieg zajęć

Wprowadzenie

1. Wylosuj cztery osoby spośród uczniów i uczennic, każdej z nich daj jedną karteczkę z hasłem: „radość”, „złość”, „przerażenie” lub „zdziwienie”. Poproś, aby każda osoba w ciągu 30 sekund zaprezentowała dane uczucie i emocje mu towarzyszące bez użycia słów, za pomocą gestów, mimiki. Zadaniem klasy jest odgadnięcie, jakie emocje zostały przedstawione. Wyjaśnij, że przed momentem mieliście do czynienia z komunikacją niewerbalną, czyli pozasłowną. Oprócz niej istnieje też komunikacja werbalna, w której posługujemy się słowami mówionymi lub pisanymi.

W przypadku nauczania zdalnego informację o tym, jakie uczucie będzie prezentować uczennica/uczeń, prześlij tej osobie w prywatnej wiadomości na czacie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej. W komunikacji online, także z wykorzystaniem kamery internetowej,

4 minuty

możliwości rozpoznawania emocji u innych osób są bardziej ograniczone niż w komunikacji bezpośredniej.

2. Przedstaw cele dzisiejszej lekcji, zapytaj uczennice i uczniów, czy są one dla nich zrozumiałe.

🕒 1 minuta

Praca właściwa

3. Poproś, aby uczestnicy i uczestniczki zajęć w parach określili, jakie elementy składają się na komunikację niewerbalną. Przeznaczcie na rozmowę 2 minuty. Po tym czasie poproś pary o wymienienie tych elementów i zapisz je na tablicy.

🕒 5 minut

Powinny to być następujące elementy: gesty, wygląd, mimika, dotyk, postawa, spojrzenie, wydawane dźwięki (nie słowa), głos (barwa, ton, wysokość).

📱 W przypadku realizacji zajęć w formie zdalnej uczniowie i uczennice pracują w parach w pokojach, następnie ich wypowiedzi zapisujesz w dokumencie współdzielonym w Google Docs, możesz wykorzystać też Jamboard.

4. Poinformuj młodzież, że za chwilę obejrzy film *Ty też możesz działać na rzecz klimatu*. Uczniowie i uczennice w sześciu grupach będą szukali odpowiedzi na pytania:

🕒 12 minut

Grupa 1, 3 i 5: Jakie niewerbalne komunikaty, które pojawiły się w filmie, zachęcają was do działania na rzecz klimatu?

Grupa 2, 4 i 6: Jakie niewerbalne komunikaty, które pojawiły się w filmie, mogą zakłócać odbiór przekazu, zniechęcają was do działania na rzecz klimatu?

Na początku każda z grup pracuje sama, po 4 minutach grupy poszukujące odpowiedzi na te same pytania łączą się i uwspólniają odpowiedź. Przedstawiciel/przedstawicielka każdej z nowych grup przekazuje wyniki ustaleń.

Przykłady komunikatów niewerbalnych występujących w filmie:

- mimika, czyli ruchy mięśni twarzy oraz oczu
- gesty
- postawa
- intonacja
- ubiór
- fryzura
- kontakt wzrokowy.

5. W pierwotnych sześciu grupach uczniowie i uczennice opracowują schemat rozmowy o działaniu na rzecz klimatu. W tej rozmowie mają się pojawić:

🕒 13 minut

- pozytywne komunikaty niewerbalne, które skupią uwagę rozmówcy/rozmówczyni i zachęcą go/ją do działania na rzecz klimatu
- argumenty, które są istotne dla osoby biorącej udział w rozmowie i jej bliskie (można je wybrać spośród tych, które zostały wymienione w filmie, 1:45 minuta nagrania). Poinformuj, że wylosujesz jedną grupę, z której para odegra taką rozmowę na forum klasy.

Podsumowanie

6. Wylosuj jedną grupę. Zadaniem wybranej z niej pary osób będzie odegranie rozmowy, będą na to mieć 4 minuty. Następnie poproś kilkoro uczestniczek i uczestników zajęć, aby wskazali:
- dwie rzeczy, które były w rozmowie dobre, jeśli chodzi o komunikaty niewerbalne
 - dwa wymienione w dialogu argumenty, które przekonałyby ich do działania na rzecz klimatu
 - ewentualnie jedną rzecz, którą można w rozmowie zrobić inaczej.
7. Poproś, aby uczniowie i uczennice dokończyli jedno zdanie:
- Nauka o klimacie jest ważna, gdyż...
 - Aby skutecznie przekonać kogoś do ochrony klimatu, powinno się...
 - Z wymienionych dziś działań na rzecz klimatu wybieram..., ponieważ...

⌚ 6 minut

⌚ 4 minuty

 W przypadku realizacji zajęć w formie zdalnej wykorzystaj Jamboard jako miejsce, gdzie młodzież zapisuje dokończenia zdań: pierwszego – na karteczce żółtej, drugiego – na niebieskiej, trzeciego – na pomarańczowej.

Praca domowa

Przygotuj się do rozmowy o działaniach na rzecz klimatu z osobą, którą znasz, i po przeprowadzonej rozmowie zapytaj, na ile przekonałeś/przekonałaś ją do takich działań. Co w twojej postawie, w tym, co mówiłeś/mówiłaś, było najbardziej przekonujące? Wnioskami z takiej rozmowy podziel się na następnej lekcji.

Zachęć innych nauczycieli i nauczycielki ze swojej szkoły do realizacji tematyki zmiany klimatu:

- Scenariusze poświęcone zmianie klimatu: *Odpowiadaj na globalne wyzwania. Zbiór materiałów dla nauczycieli i uczniów*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, <https://globalna.ceo.org.pl/materialy>.

polecane teksty i materiały

- Miniserwis Centrum Edukacji Obywatelskiej *Klimat*, <https://globalna.ceo.org.pl/tematy/klimat>.
- Portal Ziemia na Rozdrożu, <https://ziemianarozdrozu.pl>.
- Portal Nauka o Klimacie, <https://naukaoklimacie.pl>.
- *Klimatyczne ABC*, red. M. Budziszewska, A. Kardaś, Z. Bohdanowicz, Warszawa 2021, <https://klimatyczneabc.uw.edu.pl>.
- Filmy Centrum Edukacji Obywatelskiej *Odpowiadaj na globalne wyzwania*, <https://bit.ly/FilmyCEO-GlobalneWyzwania>.
- *Emocje jako twoje supermoce. Przewodnik po emocjach na (nie)zwyczajne czasy*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, <https://bit.ly/CEOPrzewodnikEmocje>.

Scenariusz powstał w ramach programu „1Planet4All – Razem dla klimatu!” realizowanego przez Centrum Edukacji Obywatelskiej.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Treść materiału wyraża wyłącznie poglądy autorów, autorek i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Unii Europejskiej.

Publikacja jest dostępna na licencji Creative Commons. Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o Unii Europejskiej opatrzonej informacją o prawach autorskich (więcej o wolnych licencjach: <http://creativecommons.pl>).

Autor: Michał Szczepanik

Redakcja: Marta Jackowska-Uwadizu, Marta Kałużyńska

Korekta: Justyna Yiğitler

Opracowanie graficzne: Zofia Herbich

Rok publikacji: 2022

Zdjęcia:

Toa Heftiba/Unsplash

Nathan Van de Graaf/Unsplash

Brooke Cagle/Unsplash